

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžsk/42/2020
Identifikačné číslo spisu: 3019200087
Dátum vydania rozhodnutia: 24.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:3019200087.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Viery Nevedelovej a JUDr. Jany Martinčekovej, v právnej veci žalobcu: Complex HM, s. r. o., so sídlom Dvory 581, Púchov, IČO: 45 517 991, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, za účasti: M. B., nar. XX. M. XXXX, trvale bytom N. X, XX-XXX B.-N., A., P. A. F., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej č. 17648-4/2018-BA zo dňa 12. decembra 2018, o kasačnej sťažnosti žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27. februára 2020, č.k. 14Sa/8/2019-66, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27. februára 2020, č.k. 14Sa/8/2019-66 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) právoplatným rozsudkom zo dňa 27. februára 2020, č.k. 14Sa/8/2019-66, postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c) zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 12. decembra 2018, č. 17648-4/2018-BA (ďalej len „rozhodnutie žalovanej“), a vec jej vrátil na ďalšie konanie. Napadnutým rozhodnutím žalovaná podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica zo dňa 03. februára 2014, č. 20806-1/2014-PB (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým ako prvostupňový správny orgán rozhodla, že zamestnancovi M. B. zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy dňa 05. októbra 2013. Prvostupňový správny orgán v odôvodnení rozhodnutia poukázal na príslušné ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z., ako i na nariadenie (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29.04.2004 o koordinácii systémov

sociálneho zabezpečenia v znení nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 988/2009 zo dňa 16.09.2009 (ďalej len „základné nariadenie“) a vykonávacie nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo dňa 16.09.2009 (ďalej len „vykonávacie nariadenie“).

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v danej veci bolo medzi účastníkmi konania nesporné, že žalobca sa od 01. júna 2010 prihlásil do registra zamestnávateľov vedeného žalovanou a tiež, že prihlásil M. B., t.j. ďalšieho účastníka ako svojho zamestnanca do registra poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia vedeného Sociálnou poisťovňou od 01.06.2012 do 31.12.2013. Uviedol, že M. B. je občanom Poľskej republiky s bydliskom v Poľskej republike, ktorý vykonáva prácu ako zamestnanec a ako SZČO v rôznych členských krajinách. Žalovaná vystavila uvedenému zamestnancovi formulár PD A1, a to na obdobie od 01.06.2012 do 05.10.2013. Vzhľadom k určení slovenskej legislatívy správne orgány na základe čl. 76 základného nariadenia preskúmali rozhodujúce skutočnosti a vykonali kontrolu so zameraním na preverenie reálneho výkonu činnosti zamestnancov žalobcu na území SR, na základe ktorej dospeli k záveru, že nebola preukázaná reálna činnosť zamestnanca žalobcu na území SR. Následne dňa 03. februára 2014 prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie č. 20806-1/2014-PB o zániku poistenia zamestnanca žalobcu, ktoré zdôvodnil výsledkami vykonanej kontroly, keď nebolo preukázané, že M. B. reálne vykonáva činnosť ako zamestnanec na území SR, a preto nemôže podliehať slovenským právnym predpisom ani podľa čl. 11 (3), čl. 13 (1) a čl. 13 (3) základného nariadenia. Poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia (ďalej len „ZUS“) oznámením č. 020000/UBS/OM/401/PW/117/2013 zo dňa 18. novembra 2013 oznámila žalovanej a ďalšiemu účastníkovi, že tento v rámci sociálneho zabezpečenia od 06. októbra 2013 podlieha poľskej legislatíve.

3. Krajský súd poukázal na to, že na zamestnanca žalobcu, t.j. M. B., ktorý je občanom Poľskej republiky, vykonáva SZČO v tejto krajine bydliska a zároveň uzatvoril so žalobcom pracovnú zmluvu ako zamestnanec, sa vzťahujú v oblasti sociálneho zabezpečenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady. Podľa názoru krajského súdu podstatnou skutočnosťou v prejednávanej veci bolo, že zamestnancovi žalobcu bola zo strany príslušnej inštitúcie štátu bydliska, t.j. ZUS podľa čl. 16 (2) určená uplatniteľná legislatíva, a to legislatíva Slovenskej republiky podľa čl. 13 (3) základného nariadenia, na základe čoho žalovaná dňa 11. decembra 2012 vystavila zamestnancovi žalobcu, t.j. ďalšiemu účastníkovi formulár PD A1, a to na obdobie od 01.06.2012 do 05.10.2013. Ďalšou podstatnou skutočnosťou bolo určenie uplatniteľnej legislatívy na obdobie od 06. októbra 2013 poľskou ZUS zamestnancovi žalobcu, a to určenie poľskej legislatívy, čo bolo žalovanej oznámené listom zo dňa 18. novembra 2013. Žalovaná napadnuté rozhodnutie vydala dňa 12. decembra 2018, t.j. v čase, keď už bolo určenie poľskej legislatívy definitívnym, čo ani nespochybnila, a potvrdenie prvostupňového rozhodnutia o zániku poistenia zamestnancovi žalobcu dňom 05. októbra 2013 odôvodnila tým, že prvostupňový orgán len deklaroval svojím rozhodnutím, že zamestnanec žalobcu podliehal slovenskej legislatíve do uvedeného dňa a zároveň, keďže žalobca tohto zamestnanca prihlásil do registra poistencov až do 31. decembra 2013, odstraňoval dôsledky nesprávnej registrácie zamestnanca.

4. Krajský súd ďalej uviedol, že prihláška do registra poistencov nezakladá povinné sociálne poistenie, nemá konštitutívne účinky, čiže vznik a zánik sociálneho poistenia nie je podmienený podaním prihlášky či odhlášky, ktoré len deklarujú právnu skutočnosť, s ktorou zákon (nariadenie) spája vznik sociálneho poistenia. Prihláška do poistenia nemôže zakladať povinné sociálne poistenie a deklarovať jeho vznik (zánik) v rozpore s koordinačnými nariadeniami Európskej únie.

5. Krajský súd sa nestotožnil s názorom žalovanej, že prvostupňový orgán svojím rozhodnutím odstraňoval dôsledky nesprávnej registrácie zamestnanca žalobcu. Poukázal na to, že žalovaná vydala formulár PD A1, v ktorom deklarovala, že na ďalšieho účastníka, t.j. zamestnanca žalobcu sa do 06. októbra 2013 vzťahujú právne predpisy SR o sociálnom zabezpečení a teda nemá povinnosť platiť príspevky v inom členskom štáte. Za tejto situácie bolo podľa názoru krajského súdu napadnuté i prvostupňové rozhodnutie správnych orgánov nadbytočné. V danom prípade v období po 05. októbri 2013 nebol sporný zánik sociálneho poistenia zamestnanca žalobcu, ale to, legislatíva ktorého členského štátu sa stane na toto ďalšie obdobie uplatniteľnou. Ako vyplýva z administratívneho spisu, k určení uplatniteľnej legislatívy došlo pred rozhodnutím prvostupňového orgánu, čo vyplýva z oznámenia ZUS

žalovanej a žalovaná toto určenie nenamietala, takže sa určenie poľskej legislatívy stalo definitívnym v zmysle čl. 16 (2) a 16 (3) vykonávacieho nariadenia. Pokiaľ teda správne orgány rozhodovali o zániku povinného poistenia podľa slovenskej legislatívy, je jednak uvedené rozhodnutie duplicitným, keďže uvedené bez akýchkoľvek pochybností vyplýva z relevantného potvrdenia, t.j. formulára PD A1, ktorého platnosť, resp. správnosť podporných podkladov, na základe ktorých bol vydaný, nebola spochybnená a tiež vydaným v rozpore s § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý zák. č. 461/2003 Z.z., pretože nejde o sporný prípad a jednak žalovaná v čase svojho rozhodovania už nemala právomoc rozhodovať o zániku sociálneho poistenia zamestnanca žalobcu podľa slovenskej legislatívy. Krajský súd zdôraznil, že účelom koordinačných nariadení v zmysle čl. 11 (1) základného nariadenia je, aby sa na osoby, t.j. v danom prípade na zamestnanca žalobcu, vzťahovali právne predpisy len jedného členského štátu. V dobe rozhodovania žalovanej už boli v súlade s predmetnými nariadeniami EÚ tieto predpisy určené, bolo určené, že ďalší účastník podlieha právnym predpisom v oblasti sociálneho zabezpečenia Poľskej republiky.

6. Krajský súd poukázal na to, že rovnako ako žalovaná o vzniku povinného poistenia ďalšieho účastníka pri vydaní formulára PD A1 osobitné rozhodnutie nevydávala, tak je nadbytočné, aby o zániku povinného poistenia vydávala samostatné rozhodnutie, keďže vznik a zánik povinného poistenia podľa slovenskej legislatívy je deklarovaný v samotnom formulári a účastníkom konania sú uvedené dátumy od počiatku známe. Krajský súd teda dospel k záveru, že právny záver žalovanej o potrebe vydania rozhodnutia o zániku povinného poistenia vo vzťahu k ďalšiemu účastníkovi je nesprávny a zároveň žalovaná sa nedostatočne zaoberala svojou právomocou rozhodovať o zániku povinného poistenia zamestnanca žalobcu v čase, keď už bola určená uplatniteľná legislatíva iného členského štátu. Z uvedených dôvodov rozhodnutie žalovanej zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie, v ktorom sa žalovaná musí vyporiadať prioritne s otázkou svojej právomoci s poukazom na skutkový stav.

7. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal právo na úplnú náhradu trov konania.

II.

Kasačná sťažnosť

8. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. g) a h) SSP kasačnú sťažnosť, lebo sa nestotožnila s právnym záverom krajského súdu. Podľa jej názoru bola oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie, ktoré bolo vydané v súlade so zákonom a koordinačnými nariadeniami. Formulár PD A1 vydaný v prejednávacom prípade, je len deklaratórnym potvrdením určenia uplatniteľnej legislatívy, ktorý je možné dodatočne zrušiť alebo vyhlásiť za neplatný, a preto nemôže nahradiť samotné rozhodnutie žalovanej o vzniku, zániku alebo nevzniku poistenia v sporných prípadoch. Vzhľadom na to, že žalobca prihlásil zamestnanca do registra poistencov až do 31. decembra 2013, pričom platnosť formulára PD A1 zanikla ku dňu 05. októbra 2013, bola žalovaná oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie v záujme právnej istoty zamestnanca, nakoľko dátum zániku poistenia podľa právnych predpisov Slovenskej republiky bol vo vzťahu k prihláske zamestnanca v registri poistencov sporný. Z uvedeného dôvodu bola v súlade s § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý a § 210 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie. Hoci v čase vydania napadnutého rozhodnutia už bolo v súlade s koordinačnými nariadeniami EÚ rozhodnuté o tom, že zamestnanec podlieha právnym predpisom Poľskej republiky od 06. októbra 2013, avšak rozhodnutie sa týkalo obdobia, kedy zamestnanec podliehal právnym predpisom Slovenskej republiky, t.j. obdobia pred uvedeným dátumom. Podľa názoru žalovanej bola preto oprávnená vydať napadnuté rozhodnutie, pričom skutočnosť, že zamestnanec od 01. júna 2012 do 05. októbra 2013 podliehal právnym predpisom sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, určila poľská inštitúcia sociálneho zabezpečenia ako inštitúcia štátu bydliska v súlade s koordinačnými nariadeniami.

9. Zákon č. 461/2003 Z.z. špecificky, na rozdiel od zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“), upravuje podmienky zastavenia konania, preto nie je možné podľa názoru žalovanej, aplikovať v jej postupe § 30 ods. 1 písm. e)

Správneho poriadku, lebo zák. č. 461/3003 Z.z. vylučuje jeho aplikáciu a špecificky pre konanie podľa zák. č. 461/2003 Z.z. upravuje spôsoby, kedy môže správny orgán konanie zastaviť. Pokiaľ teda prvostupňový orgán rozhodol meritorne a konštatoval, že zamestnancovi žalobcu od určitého dátumu sociálne poistenie nevzniklo, tak tento výrok je súladný s procesným postupom, ktorý žalovaná v súlade s platnou právnou úpravou mohla a bola povinná aplikovať, a preto jediný procesný postup, ktorý mohla využiť v rámci odvolacieho konania, bol prvostupňové rozhodnutie potvrdiť.

10. Žalovaná ďalej poukázala na ustanovenie § 2 ods. 2 SSP, podľa ktorého každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde. V zmysle § 61 písm. a) SSP je žaloba procesný úkon, ktorým fyzická osoba alebo právnická osoba uplatňuje právo na súdnu ochranu porušeného alebo priamo dotknutého práva alebo právom chráneného záujmu. V zmysle ust. § 177 ods. 1 SSP sa správnu žalobou žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy. Aj z ustanovenia § 178 ods. 1 SSP - podľa ktorého je žalobcom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch - vyplýva obmedzenie procesnej legitímácie len na tie fyzické a právnické osoby, ktoré boli účastníkmi správneho konania, a ktoré o sebe tvrdia, že ako účastníci správneho konania boli rozhodnutím správneho orgánu ukrátené na svojich právach, t.j. že im takýmto rozhodnutím bola spôsobená ujma. Aktívna legitímácia na podanie žaloby je osobitná procesná podmienka, ktorá musí byť splnená na to, aby súd mohol vo veci konať a meritorne rozhodnúť. Podmienky konania sa skúmajú v každom štádiu súdneho konania a pokiaľ nie sú splnené, súd konanie zastaví.

11. Keďže v konaní nebolo sporné, že zamestnanec žalobcu podlieha uplatniteľnej legislatíve Poľskej republiky, čo v napadnutom rozsudku potvrdil aj krajský súd, žalovaná mala za to, že krajský súd mal prioritne vyriešiť otázku, či vôbec žalobca bol osobou oprávnenou domáhať sa ochrany práv svojho zamestnanca v prejednávanej príhode. Žalovaná mala za to, že žalobca v žalobe nepreukázal a nešpecifikoval, akým spôsobom bol napadnutým rozhodnutím poškodený na svojich právach. Taktiež ani netvrdil poškodenosť svojich práv ako zamestnávateľa, čo je hlavnou podmienkou, aby žaloba mohla byť žalobcom podaná. Taktiež žalobca nepoukázal na žiadne relevantné ustanovenia zákona ani na články koordinačných nariadení, ktoré by žalovaná svojím postupom porušila. Podľa jej názoru vydaním napadnutého rozhodnutia nebolo zasiahnuté do subjektívnych práv žalobcu, avšak táto otázka nebola krajským súdom v napadnutom rozsudku vyriešená.

12. Nakoľko žalobca v žalobe nepreukázal, akým spôsobom napadnuté rozhodnutie zasahuje do jeho subjektívnych práv, žalovaná mala za to, že nie je aktívne hmotnoprávne legitimovaná osobou na podanie žaloby v zmysle § 178 ods. 1 SSP. V tejto súvislosti poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. IV. ÚS 228/2011-9 zo dňa 02. júna 2011, podľa ktorého: „Na aktívnu legitímáciu na podanie žaloby o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Rozhodovanie o žalobách proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov) nestačí, že žalobca bol účastníkom správneho konania (alebo sa s ním v správnom konaní malo ako s účastníkom konať), ale zároveň musel byť ako účastník správneho konania rozhodnutím, preskúmania zákonnosti ktorého sa domáha, ako aj postupom správneho orgánu na svojich právach ukrátený. Správne súdnictvo tak nie je založené na verejnej žalobe (actio popularis), ktorá by umožnila komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potenciálne možné. Ako vyplýva z uvedeného, samotné postavenie účastníka v správnom konaní ešte k naplneniu podmienky dotknutosti, resp. ukrátenia práv žalobcu nevedie.“

13. Žalovaná tiež poukázala na to, že krajský súd sa v napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal so záverom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, vyjadreným v rozsudku sp. zn.

1Sžso/41/2015 zo dňa 22. augusta 2017, týkajúcim sa obdobných právnych vecí, v ktorom Najvyšší súd SR ustálil, že žalovaná je oprávnená rozhodovať o vzniku povinného nemocenského poistenia, povinného dôchodkového poistenia a povinného poistenia v nezamestnanosti žalobcu ako zamestnanca, ktorý bol prostredníctvom príslušného formulára zaregistrovaný v registri poistencov, pričom Najvyšší súd SR zároveň poukázal na ustanovenia zák. č. 461/2003 Z.z., z ktorých táto právomoc žalovanej vyplýva. Obdobný názor tiež Najvyšší súd SR vyjadril aj v ďalších svojich rozhodnutiach, a to napr. 1Sžso/66/2015, 1Sžso/12/2016, 9Sžso/32/2016, 9Sžso/177/2015.

14. Právo účastníka správneho konania na oboznámenie sa podkladmi rozhodnutia je širšie a za podmienok ustanovených SSP zahŕňa prístup k všetkým podkladom administratívneho rozhodnutia, ktoré administratívny orgán použil na rozhodnutie. Odopretie tohto práva účastníkovi administratívneho konania má za následok porušenie práva na poskytnutie inej právnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Ide o jeden z pilierov zákonnosti administratívneho konania, ktorý vyvažuje postavenie účastníka administratívneho konania oproti mocenskému postaveniu orgánu verejnej správy, ktorý z titulu verejnej moci danej mu zákonom vedie a ovláda konanie. Žalovaná mala aj s poukazom na vyššie uvedené za to, že pokiaľ by postupovala iným spôsobom než vydaním napadnutého rozhodnutia, ako to naznačuje krajský súd a rozhodla sa napadnuté rozhodnutie nevydať, došlo by z jej strany k porušeniu práv účastníkov administratívneho konania. Krajský súd v napadnutom rozsudku nepopísal, akým iným spôsobom mala žalovaná postupovať.

15. Žalovaná poukázala na aktuálnu judikatúru krajských súdov, ktoré v skutkovo rovnakých konaniach rozhodli v jej prospech, a to rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 29Sa/5/2018 zo dňa 13. novembra 2018, rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 29Sa/17/2018 zo dňa 13. novembra 2018, rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 28Sa/19/2018, zo dňa 15. januára 2019, rozsudok Krajského súdu v Prešove, č.k. 8Sa/2/2018-100 zo dňa 29. januára 2019.

16. Z uvedených dôvodov žalovaná navrhla, aby kasačný súd rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 14Sa/8/2019-66 zo dňa 27. februára 2020 zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietne.

17. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

III.

Právne posúdenie veci kasačným súdom

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že rozsudok správneho súdu je potrebné zrušiť.

19. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 24. februára 2021 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

20. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

21. Podľa § 178 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

22. Podľa § 462 ods. 1 SSP, ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

23. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej, ktorým zamietla odvolanie žalobcu a ďalšieho účastníka a potvrdila prvostupňové rozhodnutie, ktorým bolo rozhodnuté tak, že ďalšiemu účastníkovi konania ako zamestnancovi žalobcu zaniklo povinné nemocenské poistenie, povinné dôchodkové poistenie a povinné poistenie v nezamestnanosti podľa slovenskej legislatívy dňom 5. októbra 2013.

24. Kasačný súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že správne súdnictvo nie je založené na princípe verejnej žaloby, ktorý umožňuje komukoľvek podať žalobu o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu. I keď aktívna žalobná legitímácia nemá formálne povahu procesnej podmienky konania, správny súd je povinný ju skúmať počas celého konania. Ukrátenie práv žalobcu musí byť v žalobe tvrdené a podložené a aspoň potencióálne možné. Samotné postavenie účastníka správneho konania k naplneniu podmienky ukrátenia práv žalobcu nevedie.

25. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžr/2/2014, v ktorom najvyšší súd uviedol: „Súd v každej konkrétnej veci posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitímácie na podanie žaloby v správnom súdnictve. Žalobná legitímácia v zmysle § 247 ods. 1 a § 250 ods. 2 OSP musí byť daná pre všetky prípady, kedy je dotknutá právna sféra žalobcu. S prihliadnutím na účel súdneho prieskumu administratívnych rozhodnutí, táto podmienka musí byť splnená v priebehu celého konania...“

26. Ustanovenie § 178 ods. 1 SSP upravuje žalobnú legitímáciu. Za kumulatívneho splnenia zákonných podmienok možno žalobcu považovať za žalobne legitímovaného na podanie správnej žaloby. V tejto súvislosti je nutné rozlišovať medzi procesnou legitímáciou ako spôsobilosťou byť účastníkom konania a vecnou legitímáciou plynúcou z hmotného práva. Žalobnú legitímáciu má v zásade účastník administratívneho konania, voči ktorému bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým bol ukrátený na svojich právach alebo právom chránených záujmoch. Ukrátenie na subjektívnych právach spojené s vydaním žalovaného rozhodnutia je osoba, ktorá správnu žalobu podáva, preukázať svojim tvrdením v žalobe. V prípade pochybností má však správny súd vždy možnosť žiadať žalobcu, aby dotknutie na právach podrobne opísal a preukázal. Pravdivosť tohto tvrdenia sa následne preukáže v konaní samom.

27. S poukazom na ustanovenie § 178 ods. 1 SSP treba považovať za náležitosť žaloby aj konkrétne tvrdenie žalobcu o tom, že bol ukrátený na svojich právach nezákonným rozhodnutím správneho orgánu, pričom musí ísť o subjektívne práva vyplývajúce z právneho predpisu. Len tak môže súd posúdiť otázku aktívnej legitímácie žalobcu.

28. Podľa názoru kasačného súdu krajský súd otázku aktívnej legitímácie žalobcu neposúdil správne, ak nevzal do úvahy, že žalobcom môže byť len osoba, ktorá tvrdí ukrátenie svojich práv alebo právnych záujmov preskúmaným rozhodnutím alebo tvrdí aspoň potenciálnu možnosť ich ukrátenia. Napriek skutočnosti, že žalovaná túto skutočnosť nenamietala v rámci konania pred krajským súdom a v kasačnej sťažnosti v zásade nie je prípustné uplatňovanie nových skutočností (§ 441 SSP), aktívna legitímácia žalobcu je podmienkou, bez splnenia ktorej nie je možné žalobe priznať úspech. Správne súdy prihliadajú na splnenie tejto podmienky počas celého konania, a to aj bez námietky druhého účastníka konania.

29. Kasačný súd dospel k záveru, že z podanej žaloby nie je zrejmé, v čom spočíva ukrátenie práv žalobcu ako zamestnávateľa. Žalobca v žalobe síce uvádza, že sa cíti byť ukrátený na svojich právach nezákonným postupom a rozhodnutím žalovanej a domáha sa ochrany svojich subjektívnych práv, ktoré však následne žiadnym spôsobom nešpecifikuje. Žalobca v podanej žalobe poukazuje na možné ukrátenie práv svojho zamestnanca.

30. Z uvedených dôvodov kasačný súd kasačnou sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu postupom podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní bude

úlohou krajského súdu postupovať vo vyššie naznačenom smere, vysporiadať sa s aktívnou legitimáciou žalobcu a vo veci znovu rozhodnúť. Zároveň je krajský súd viazaný právnym názorom vyjadreným v tomto rozhodnutí (§ 469 SSP).

31. V novom rozhodnutí krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.